

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

w sprawie z wniosku G. S. i I. S.
przy uczestnictwie K. S., E. S., M. Ł. i K. S.
o zasiedzenie własności nieruchomości,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 września 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 12 lipca 2018 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2) zwraca pismo procesowe uczestnika postępowania K. S. z dnia 27 listopada 2018 r. (data nadania pisma).**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma,

w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie, zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym, bowiem, razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest, przecież, jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 12 lipca 2018 r., wnioskodawcy G.S. i I.S. wskazali na przesłankę uzasadniającą jej przyjęcie z art. 398⁹ § 1 pkt.: 4) k.p.c. Wniosek ten nie odniósł skutku.

Powołanie się przez skarżącego na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej zobowiązuje do przedstawienia wywodu prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej już przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co, w efekcie, daje podstawy do przyjęcia skargi, jako oczywiście uzasadnionej (por. postanowienia SN: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/0; z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09; z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, nie publ.). Tymczasem skarżący w uzasadnieniu tej przesłanki zaprezentowali wywód prawny sprowadzający się w istocie do zakwestionowania ustaleń faktycznych i oceny dowodów dokonanych przed Sądem II instancji oraz takich ustaleń i ocen poczynionych przed Sądem Rejonowym w P. W konsekwencji skarżący wskazali, że zachodzi oczywista zasadność ich skargi wobec kwalifikowanego naruszenia w toczącym się postępowaniu sądowym przepisów prawa materialnego tj.: art. 172 § 1 i § 2 k.c., w wyniku bezpodstawnego przyjęcia przez Sąd Okręgowy w P., że złożony przez G.S. i I.S. wniosek o zasiedzenie części fizycznej (fragmentu) nieruchomości, stanowiącej działkę o nr.: 112/1, położoną w miejscowości P., gmina S., nie zasługuje na uwzględnienie. W dalszej kolejności skarżący, zarzucając wadliwość zaskarżonemu ich skargą kasacyjną

postanowieniu, podnieśli, że rozstrzygnięcie to „burzy stan faktyczny, który został ugruntowany przez poprzedników prawnych stron, w następstwie nieformalnego zniesienia współwłasności nieruchomości objętej wnioskiem o zasiedzenie, w wyniku zgodnego wytyczenia przez poprzedników prawnych stron nowych granic pomiędzy nieruchomościami o nr.: 112/1 oraz 113 i dokonania spłaty przez poprzedników prawnych wnioskodawców”.

Mając powyższe na względzie wskazać należy, że przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4) k.p.c. wchodzi w rachubę wówczas, kiedy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo w sytuacji, kiedy podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty, przy czym zaprezentowany w skardze kasacyjnej wywód prawny, na okoliczność wykazania przesłanki oczywistej zasadności, nie może sprowadzać się do polemiki z ustaleniami stanu faktycznego poczynionymi przed sądem II instancji. Niedopuszczalne jest zatem formułowanie argumentów na rzecz oczywistości skargi kasacyjnej przez wyrażenie dezaprobaty dla ocen mających charakter ustaleń w konkretnym stanie faktycznym. Uzasadnienie wniosku sformułowane przez skarżących wbrew zakazowi konfrontowania przez Sąd Najwyższy oceny dowodów oraz związania ustalonymi w sprawie faktami nie prowadzi do wniosku o oczywistej zasadności skargi. Sąd Najwyższy jednocześnie ubocznie zauważa, że niedopuszczalny jest wniosek o nabycie przez zasiedzenie fizycznego fragmentu nieruchomości. Możliwe jest, bowiem, zasiedzenie ułamka (idealnego udziału) w prawie własności przysługującego innym osobom. Oczywiście jest, że to rzeczony udział podlega procesowi zasiadywania, a nie fizyczny fragment nieruchomości, do którego zasiadającemu przysługuje prawo własności. W rezultacie stwierdzić należy, że istnieje możliwość zasiedzenia idealnego udziału we współwłasności nieruchomości między współwłaścicielami, przy spełnieniu jednak ściśle określonych warunków. Do takiej zmiany charakteru władztwa konieczne jest wyraźne zaimanifestowanie

woli władania cum animo rem sibi habendi, w sposób widoczny dla współwłaścicieli i dla otoczenia. Surowe wymagania wobec współwłaściciela zmieniającego zakres posiadania samoistnego uzasadnione jest bezpieczeństwem stosunków prawnych i ochroną własności, która narażona byłaby na uszczerbek, gdyby współwłaściciel, uprawniony do współposiadania całości, mógł łatwo doprowadzić do utraty praw pozostałych współwłaścicieli, powołując się na zmianę swojej woli, a więc elementu subiektywnego (por. postanowienie SN z dnia 2 marca 2012 r, II CSK 249/11, nie publ.). W konsekwencji rozważań w przedmiocie oceny wykazania przez skarżących przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4) k.p.c. brak jest podstaw do stwierdzenia, że w niniejszej sprawie przesłanka ta została przez G.S. i I.S. w sposób właściwy wykazana, a Sąd Najwyższy nie dopatrywał się również okoliczności, które determinowałyby nieważność postępowania, którą to przesłankę Sąd ten bierze pod uwagę z urzędu.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

jw